

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ КОНФЕРЕНЦІЇ НАРОДОЗНАВЦІВ

У Республіці Польща в університеті Марії-Кюрі Склодовської (м. Люблін) я познайомилась із чудовим колективом кафедри української філології. Очолює кафедру доктор філологічних наук, професор Фелікс Чижевський. Почесним професором кафедри є доктор філологічних наук Михайло Лесів, людина, яка свого часу доклала чималих зусиль для створення цієї кафедри. Тут працюють молоді спеціалісти, знавці української мови та літератури: Марійка Борцюх, Агнієжка Дудек, Агата і Марцін Койдери, Анна Хома, Марек Олійник, Тадеуш Карабович, Ганна Козак. На кафедрі працюють і українські вчені. Особливою повагою серед них користується доктор філологічних наук, професор Волинського державного університету ім. Лесі Українки Григорій Аркушин.

Увесь колектив кафедри докладає значних зусиль для розвитку українознавства в Любліні. Зацікавлення україністикою на теренах Люблінщини зростає, це видно принаймні з того, що цьогорічний конкурс при вступі на спеціальність “Українська мова та література” складав 2,5 абітурієнта на місце. Сумлінна педагогічна діяльність – не єдина праця колективу. Так, традиційними вже стали українсько-польські (іноді українсько-польсько-білоруські) наукові конференції, присвячені проблемам мови і культури пограниччя, актуальним проблемам польської та української мови. У 2003 році їх відбулось вже три. Учасницею двох останніх – “Грамматичні категорії у польській та українській мовах” (Влодава – Воля Угруська, 8–9 травня) та “Матеріальна і духовна культура євро регіону Буг” (Воля Угруська – Кодень, 22–23 липня) – стала авторка даного повідомлення.

На конференції “Грамматичні категорії у польській та українській мовах” були присутні вчені України, Польщі, Білорусії. Робота конференції розпочалась спільною єкуменічною молитвою в православному храмі Влодави. Засідання першого дня відбувалось у будинку міської ради, а другого – у будинку ради гміни Воля Угруська.

Основний об’єкт дослідження, навколо якого зосереджувалися дискусії, – мова говірок. Зокрема, йшлося про українські говірки підляські (Ф. Чижевський, Люблін), польські говірки околиць Тарнополя (А. Койдер, Люблін), гуцульську говірку (Н. Хобзей, Т. Ястремська, Львів), брестсько-пінські говірки (Л. Дорошко, Брест), західнопольські (Г. Аркушин, Луцьк – Люблін та Ю. Громик, Луцьк), південно-західноукраїнські (М. Борцюх, Люблін), говори білорусько-українського порубіжжя (М. Саєвич, Люблін), східностепові говірки української мови (Л. Фроляк, Донецьк).

Крім діалектного матеріалу, об’єктами досліджень були польська і українська літературна мова (М. Ястремський, Люблін), українська літературна мова (Г. Козак, Люблін; Г. Дидик-Меуш, Львів; Д. Бучко, Тернопіль – Львів; М. Жуйкова, Луцьк), староукраїнська мова кінця XVI – початку XVII століття (В. Мойсієнко, Житомир), мова пастирських послань митрополита Андрея Шептицького (Г. Нусковська, Люблін), мова фольклору, зокрема українських дум (І. Коваль-Фучило, Київ), мова обрядових жанрів (В. Конобродська, Житомир).

Учені розглянули особливості граматичних категорій роду, відмінка, істоти, модальності, стану, ступенів порівняння.

Конференція “Матеріальна і духовна культура євро регіону Буг” зібрала дослідників культури польсько-українсько-білоруського пограниччя. Учасники заслухали і обговорили доповіді Н. Хобзей “Вияви мовного табу в гуцульських говірках”, О. Ковальчук “Дитячий фольклор як об’єкт дослідження”, І. Коваль-Фучило “Пісні дингусові на Люблінщині і українські риндзівки на Яворівщині – різновиди великоднього колядування”, Д. Повілянської-Мазур (Люблін) “Мотив вовкулаки у народних віруваннях північно-східної Люблінщини”, М. Шарапа “Поліська традиційна календарна обрядовість літнього циклу”, Н. Костишина “Поліські повір’я, прикмети і звичаї, пов’язані з житом, хлібом і деякими предметами побуту” та ін.

На обох конференціях працювали секції, об’єктом дослідження яких були мова і культура гміни Воля Угруська. У них брали участь Ф. Чижевський, Г. Аркушин, В. Конобродська, А. Дудек, М. Койдер, М. Олейнік, С. Паціорковська (Люблін), Г. Мілішкевич (Люблін), а також самі мешканці гміни, які досліджують культуру свого міста: Й. Шахалай, Д. Лужковська, У.

Домбровська. Теми їхніх виступів торкалися відповідно міжвоєнного шкільництва, історії каплички працівників Надбужанського заводу скла, культуротворчої ролі цього заводу на терені Волі Угруської, а також обрядовості самого містечка.

Учасники конференції відвідали відому культурну пам'ятку цього регіону – польський православний чоловічий монастир у селі Яблечна.

Сподіваємось, що крім наукових завдань, які розв'язують такі конференції, вони також сприятимуть польсько-українському діалогу, який у наш час особливо актуальний.

ІНФОРМЕ